

Rada Naukowa

Biebrzańskiego Parku Narodowego

Osowiec -Twierdza 8

19-110 Goniądz

Opinia w sprawie inwestycji oddziałującej na środowisko – budowa kurników we wsi Nowy Dwór i Koniuszki w gminie Nowy Dwór

Rada Naukowa Biebrzańskiego Parku Narodowego przedstawia opinię w sprawie inwestycji zmierzającej do budowy kurników przeznaczonych do przemysłowego chowu drobiu we wsiach Nowy Dwór i Koniuszki, w niedalekiej odległości od granic Biebrzańskiego Parku Narodowego.

Rada Naukowa BbPN rozumie, że dbałość o stały rozwój działalności hodowlanej zwiększa potencjał ekonomiczny obszarów wiejskich, zapewnia miejsca pracy, obrót surowców, tym samym gwarantując rozwój mikroregionów. Działalność rolnicza prowadzona w zgodzie z założeniami gospodarki o obiegu zamkniętym oraz w trosce o zachowanie właściwych standardów hodowlanych i środowiskowych powinna być wspierana. Jednocześnie podkreślamy, że istnienie tak cennego obiektu przyrodniczego jakim jest Biebrzański Park Narodowy na terenie gminy Nowy Dwór i w jej sąsiedztwie jest realną alternatywą i potencjałem rozwoju obszaru gminy i dobrobytu jej mieszkańców bez narażania na szkodliwe i negatywne oddziaływanie dużych inwestycji przemysłowych na życie ludzi i stan środowiska naturalnego.

W przypadku inwestycji w duże przemysłowe instalacje hodowlane, szczególnie drobiarskie, zachodzi jednak potrzeba baczego rozważenia wielu aspektów, określenia potencjału zysków i strat związanych z silnym negatywnym oddziaływaniem na środowisko naturalne. Instalacje wielkotowarowe, wymagające pozwolenia zintegrowanego, bezwzględnie wymagają precyzyjnego określenia zakresu wpływu ze względu na niemożliwą do eliminacji emisję znacznych ilości substancji chemicznych, odpadów, czynników fizycznych oraz mikrobiologicznych wynikających z charakteru prowadzonej działalności. Kumulowanie dużej liczby budynków, ogromnej liczby zwierząt utrzymywanych w cyklach zaledwie sześciotygodniowych na niewielkim obszarze znacząco pogarsza warunki środowiskowe,

zdrowotno-sanitarne, ale również warunki komfortu bytowego lokalnej społeczności. Przy czym mowa tu o warunkach nie tylko w najbliższej odległości od zabudowy fermowej, ale również w odległych obszarach oddziaływania. Narażenie mieszkańców okolic na dyskomfort ze względu na zasięgi przenoszenia zapachów, hałasu, pyłów, mikroorganizmów w wędrujących strugach powietrza zależy w dużej mierze od zmiennych parametrów klimatycznych powietrza, kierunku i siły wiatru, obecności zwiększonej wilgotności powietrza ze względu na podmokły charakter otoczenia. Pamiętać jednak należy, że żadna instalacja nie jest samowystarczalna i przy ocenie narażenia konieczne należy uwzględnić drogi transportu zwierząt, paszy, ściółki, opakowań i wielu innych substancji, często na dużych dystansach, co silnie zmienia charakter okolicy i znacząco wpływa na komfort bytowy, płynność komunikacji, ale i jakość dróg dojazdowych a często zapomina się o przepustowości lokalnych punktów odbioru odpadów.

Kierując się troską o dobro i bezpieczeństwo środowiskowe Biebrzańskiego Parku Narodowego Rada będzie wnioskować na podstawie prawa dostępu do informacji o wgląd do procedowanych dokumentów niezbędnych do wydania decyzji środowiskowej dotyczących planowanych inwestycji.

Według wstępnych obliczeń technologicznych w 18 kurnikach przebywać będzie po 5545,14 DJP drobiu, co daje powyżej 1 mln 136 tys. sztuk ptaków w obsadzie tylko na jedną z działek w Nowym Dworze, tyle samo na sąsiedniej nieruchomości zlokalizowanej w Nowym Dworze, natomiast w lokalizacji Koniuszki kolejne 10 kurników na 600 tys. sztuk. Należy podkreślić, że w tak silnie zagęszczony obszarowo hodowli konieczne jest zwrócenie uwagi na sposób wykonania i prezentowania obliczeń związanych z oceną zużycia wody i powietrza, ilością i ładunkiem produkowanych form zanieczyszczeń i odpadów wszelkiej postaci. Decyzje środowiskowe dla dużych instalacji hodowlanych w wielu przypadkach wymagają dokonania weryfikacji zastosowanych współczynników oraz przeprowadzenia ponownej kalkulacji wykonywanej przez niezależny zespół specjalistów. Szczególną uwagę należy poświęcić ocenie przedstawionych do realizacji sposobów redukcji i eliminacji negatywnych skutków prowadzenia działalności. Co oczywiste, inwestycja musi być prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, ale również zgodnie z zasadami BAT (Best Available Techniques dla instalacji intensywnego chowu drobiu i świń, osobno dla zarządzania nawozami naturalnymi z hodowli), co wymaga określenia technik redukcji emisji, jak również udowodnienia właściwego wyboru i zastosowania konkluzji BAT, gwarantujących dotrzymanie wymagań co do spełniania standardów krajowych i unijnych.

Z punktu widzenia cennych zasobów środowiska naturalnego w obszarze ochrony prawdopodobne jest, że odległość minimalna gwarantowana ustawą nie jest wystarczająca i okresowo może dochodzić do przenoszenia znacznych ładunków emisji związków biogenych i patogenów daleko poza granicę działki inwestora. Przyjmując minimalny współczynnik emisji amoniaku uzyskamy wartość ładunku emisji około 742 ton amoniaku na rok tylko z budynków inwentarskich oraz powyżej 2 tys. ton amoniaku z obrotu nawozem, nie licząc ładunków gazów cieplarnianych. Zważywszy na lokowanie inwestycji na terenach podmokłych mamy wysokie ryzyko eutrofizacji, szczególnie z wyniesienia ogrzanych gazów do ok. 14 m nad poziomem gruntu z kominów wentylacyjnych, co znacząco rozszerza obszar opadania zanieczyszczeń i w konsekwencji może wpłynąć negatywnie na zasoby objęte ochroną.

Zgodnie z informacją zawartą w raporcie OOŚ dla inwestycji zlokalizowanej na działce 1/5 w obrębie geodezyjnym Nowy Dwór *najbliżej położonym od fermy ciek jest ciek o nazwie: dopływ spod Dubaśna zlokalizowany w odległości ok. 850 m w kierunku zachodnim od planowanej inwestycji* (wyciąg z Postanowienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 21/06/2024; znak: WOOŚ.4221.18.2024.RD). W rzeczywistości działka jest położona na wododziale rzeki Biebrzy i dopływu spod Dubaśna. Ponad połowa działki ewidencyjnej na której planowana jest inwestycja należy do zlewni bezpośredniej zbiornika w Bobrze Wielkiej, przez który po jego przebudowie przepływa rzeka Biebrza. Spływ zanieczyszczeń powierzchniowych będzie odbywał się poprzez ciąg obniżeń położonych na wschód od planowanej inwestycji, a następnie rowem melioracyjnym koło osady Chwojnoszczyzna będzie transportowany bezpośrednio do zbiornika w Bobrze Wielkiej. Trofia tego sztucznego akwenu, ale też Biebrzy od wypływu ze zbiornika aż do ujścia rzeki Sidry, jest bardzo zachwiana. Corocznie notuje się zakwity fitoplanktonu, zarastanie zbiornika i Biebrzy makrofitami preferującymi wody żyzne, a zaburzona termika wód w sztucznym zbiorniku zaporowym (temperatura wyższa o około 5°C od wód wpływających) pogarsza stan jakościowy wód Biebrzy. Dodatkowa inwestycja w zlewni Biebrzy może wpływać na dalszą degradację środowisk wodnych w jej sąsiedztwie i pośrednio oddziaływać na ekosystemy Biebrzańskiego Parku Narodowego. Mając na uwadze, że poza normalnym funkcjonowaniem zakładu hodowlanego będą zdarzały się sytuacje nadzwyczajne i awaryjne należy stwierdzić, że może wstąpić znaczące negatywne oddziaływanie na środowisko wodno-gruntowe przedmiotowej inwestycji.

Należy także dodać, że Biebrzański Park Narodowy to ostoja jak i miejsce lęgowe jak wędrówek setek tysięcy ptaków różnych gatunków. Lokalizacja fermy drobiowej w bezpośrednim sąsiedztwie miejsc tak intensywnie odwiedzanych przez dzikie ptactwo jest niewskazana z punktu widzenia bezpieczeństwa epidemiologicznego zarówno inwestycji jak i chronionych zwierząt.

Wobec całego spektrum zagrożeń wynikających z koncentracji tak dużego stada drobiu, dodatkowo w świetle niewystarczających informacji formalnych i technologicznych nie jest możliwe sformułowanie ostatecznych stwierdzeń dotyczących skutków przeprowadzania rzeczonyj inwestycji o nieznanym ostatecznym kształcie i zastosowanych rozwiązaniach zapobiegawczych.

Mając na uwadze powyższe Rada Naukowa BbPN na tym etapie negatywnie opiniuje realizację przedmiotowej inwestycji uważając ją za niosącą duże zagrożenie dla środowiska naturalnego Bagien Biebrzańskich i bezpiecznego życia mieszkańców gminy Nowy Dwór – szczególnie tych, żyjących w sąsiedztwie inwestycji.

W imieniu Rady Naukowej BbPN Przewodniczący

Prof. dr hab. inż. Tomasz Okruszko